een santeon ziekenhuis

Stemproblemen bij volwassenen

Als er afwijkingen aan de stembanden zijn, kan de trilling van de stembanden veranderen. Hierdoor verandert ook het geluid van de stem. De stem klinkt daardoor vaak hees of schor. Ook zonder afwijkingen aan de stembanden kunnen stemproblemen ontstaan.

Op de website (https://www.kno.nl/patienteninformatie/algemene-uitleg-over-stemaandoeningen/) van de Nederlandse Vereniging voor Keel-Neus-Oorheelkunde staat meer informatie over deze aandoening.

Meer over stemproblemen

Spreken is voor mensen een belangrijk middel om te communiceren. In veel beroepen is de stem belangrijk. Bijvoorbeeld in het onderwijs en in de verkoop. Stemproblemen kunnen het spreken en dagelijks functioneren moeilijker maken.

Hoe maakt u geluid?

Geluid ontstaat in het strottenhoofd. Het strottenhoofd verbindt de luchtpijp met de keel. In het strottenhoofd liggen de stembanden. Dit zijn 2 plooien die door spieren naar elkaar toe kunnen bewegen. Zo sluiten ze de luchtpijp af. Als de stembanden tegen elkaar staan, kunnen ze door uitgeademde lucht gaan trillen. Deze trilling veroorzaakt het geluid van de stem. Door de spanning in de stembanden te veranderen, verandert de toonhoogte van de stem. Ook deze verandering komt door spierbewegingen.

Bij spreken gebruikt het lichaam meer dan alleen het strottenhoofd. De lippen, tong, het gehemelte en de keel maken van het stemgeluid verschillende klanken.

Met uw stem geeft u niet alleen informatie door. Uw stem laat ook emoties horen. U kunt dezelfde zin bijvoorbeeld koel of juist warm uitspreken. Een afwijkende stem kan daardoor een verkeerde indruk geven van uw stemming.

Oorzaken

Stemproblemen kunnen verschillende oorzaken hebben. Bijvoorbeeld:

- een infectie of ontsteking;
- verkeerd gebruik van de stem;
- een verlamming van de stembanden;
- een goedaardige zwelling;
- kanker.

Soorten

Het soort stemprobleem hangt af van de oorzaak. Hieronder staat meer informatie over de verschillende

stemproblemen.

Stemproblemen door ontsteking
Een ontsteking is de meest voorkomende oorzaak. Iedereen is wel eens hees bij een verkoudheid. Vaak wordt een ontsteking door een virus veroorzaakt en gaat deze vanzelf over. Bij ernstige of langdurige infecties zijn soms medicijnen nodig. Soms wordt gezocht naar een mogelijke oorzaak van de infectie, bijvoorbeeld in de neusbijholten.

Stemproblemen door stemmisbruik, roken of allergie
De stembanden kunnen geïrriteerd raken door verkeerd gebruik van de stem. Ook irriterende gassen en dampen, roken en soms een allergie kunnen de stembanden irriteren.

Stemproblemen door een verlamming van de stembanden
Als de stembanden door een verlamming niet goed naar elkaar toe komen, klinkt de stem hees. Soms herstelt een stembandverlamming. Dit hangt af van de oorzaak. Daarom wordt geprobeerd de oorzaak van de verlamming te vinden. Als de stemband niet herstelt, kan de stem vaak verbeteren door oefeningen bij een logopedist. Een stemband kan ook worden opgevuld met filler. Daarnaast zijn er definitieve stemverbeterende operaties mogelijk.

Stemproblemen door goedaardige zwellingen
Er zijn verschillende goedaardige zwellingen van de stembanden. De stem kan vaak verbeteren als de zwelling wordt verwijderd. Voorbeelden hiervan zijn een goedaardige poliep, cyste of stembandknobbeltjes ('noduli'). Een ingreep kan zowel poliklinisch als onder narcose plaatsvinden. De arts zal dit met u bespreken.

Stemproblemen door kanker
Heesheid kan ook worden veroorzaakt door kanker van de stembanden. Deze aandoening komt niet vaak voor en treft vooral mensen die roken. Als de kanker vroeg wordt ontdekt, kan deze meestal goed worden genezen. Bij twijfel kan tijdens een kleine ingreep onder narcose een verdacht stukje weefsel van de stemband worden weggehaald. Dit weefsel wordt onder een microscoop onderzocht.

Geen afwijkingen
Soms worden bij mensen met stemproblemen geen afwijkingen aan de stembanden gevonden. De stem klinkt dan toch anders. Dit kan komen doordat de stembanden niet goed worden gebruikt tijdens het spreken.

Soms sluiten mensen na een stembandontsteking hun stembanden niet goed. Zij kunnen hun stembanden tijdens de infectie bijvoorbeeld te weinig hebben gebruikt. Anderen sluiten hun stembanden juist te krachtig. Dit kan komen doordat zij hun stem tijdens de infectie hebben geforceerd.

Ook de lichamelijke conditie kan een rol spelen. Bij vermoeidheid wordt de stem misschien niet krachtig genoeg gebruikt. Emoties kunnen zorgen voor extra spanning in de spieren.

Een ander veel voorkomend probleem voor de stem is de vorderende leeftijd. Dit kan heesheid als klacht geven. De stembanden worden dunner door verlies van spiermassa. Daardoor komen ze niet of minder goed tegen elkaar aan.

Symptomen

Een afwijking aan de stembanden kan de trilling van de stembanden beïnvloeden. Daardoor verandert ook het geluid van de stem. De stem klinkt vaak hees of schor.

Onderzoeken

Stroboscopisch onderzoek

De KNO-arts onderzoekt of de stembanden verkeerd worden gebruikt. Soms is hiervoor een stroboscopisch onderzoek nodig. Bij dit onderzoek gebruikt de arts flitslicht om de trilling van uw stembanden goed te bekijken. Zo kan de arts zien hoe uw stembanden bewegen tijdens het spreken.

Na het onderzoek kan een verwijzing naar een logopedist nodig zijn. Een logopedist leert u uw stem beter te gebruiken, bijvoorbeeld met oefeningen. Dit kost tijd en vraagt oefening.

Behandelingen

Logopedie

Verkeerd stemgebruik kan soms afwijkingen aan de stembanden veroorzaken. Bijvoorbeeld stembandknobbels. Dan is het belangrijk om de oorzaak aan te pakken: het verkeerde gebruik van de stem. Vaak is hierbij hulp van een logopedist nodig. Als het stemgebruik verbetert, verdwijnt de afwijking vaak. Dit gebeurt niet altijd. In dat geval zal uw KNO-arts andere opties, zoals een operatie of poliklinische ingreep, met u bespreken.

Operatie

Als het resultaat onvoldoende is, kan een operatie nodig zijn. De afwijking wordt dan operatief verwijderd. Na de operatie volgt altijd een periode van herstel en meestal ook logopedie.

Stemproblemen voorkomen

Met de volgende maatregelen kunt u stemproblemen proberen te voorkomen:

- Rook niet. Roken is slecht voor de stembanden.
- Adem door uw neus en drink voldoende water of andere dranken. Als het slijmvlies uitdroogt, wordt het kwetsbaar.
- Forceer uw stem niet als u erg verkouden bent.
- Kuch of schraap uw keel niet. Fluister en schreeuw niet. Dit is slecht voor de stembanden.
- Spreek rustig. Als u te snel spreekt, krijgen uw stembanden minder tijd om goed te werken.

Expertise en ervaring

Ons team bestaat uit allround KNO-artsen. Elke specialist heeft ruime (academische) ervaring en één of meerdere aandachtsgebieden. Hierdoor kunnen we op alle gebieden goede zorg aanbieden.

Onze polikliniek behandelt ongeveer 17.000 nieuwe patiënten per jaar. Hiermee zijn we één van de grootste KNO-afdelingen in Nederland.

Wij bieden onze patiënten graag de beste en meest moderne behandelmethoden, waarbij kwaliteit en veiligheid voorop staan. Nieuwe technieken en ontwikkelingen worden snel geïntegreerd.

Meer informatie

Website

Op de website van de Nederlandse Vereniging voor Keel-Neus-Oorheelkunde en Heelkunde van het Hoofd-Halsgebied vindt u informatie over KNO-operaties en -ziektebeelden: www.kno.nl (http://www.kno.nl).

Vragen

Het is niet mogelijk om alle details voor elke situatie te beschrijven. Aarzel niet om bij eventuele onduidelijkheden aan uw KNO-arts verdere uitleg te vragen.

Bron: Nederlandse Vereniging voor Keel-, Neus en Oorheelkunde

Gerelateerde informatie

Specialismen

- KNO (https://www.antoniusziekenhuis.nl/kno)

Contact KNO **T 088 320 21 00**